

N:o 116.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 20 maj 1903.
— — — — Andra Kammaren den 20 — —

Riksdagens skrifvelse till Konungen, angående regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet.

(Statsutskottets utlåtande n:o 10 samt memorial n:o 34).

Till Konungen.

I afseende å regleringen af utgifterna under riksstatens nionde hufvudtitel, innefattande anslagen till jordbruksdepartementet, får Riksdagen för Eders Kungl. Maj:t anmäla följande beslut.

Ordinarie anslag.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

1:o) I den till Riksdagen den 14 januari 1903 afåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behof har Eders Kungl. Maj:t i punkten 1 under nionde hufvudtiteln föreslagit, att Riksdagen måtte,
Bih. till Riksd. Prot. 1903. 10 Saml. 1 Afd. 1 Band. 26 Häft. 1

under villkor ej mindre att det till landtbruksakademien för det under akademiens inseende och förvaltning ställda fiskerimuseets underhåll samt till museilokalens uppvärmning, städning och förevisning för allmänheten från anslaget till fiskerinäringens understöd nu utgående statsbidrag å 400 kronor från och med år 1904 upphör att utgå, än äfven att från samma tid de tre anslag å tillhopa 8,500 kronor, hvilka under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar» blifvit beviljade, *dels* för inköp af modeller till landtbruksredskap, maskiner m. m., *dels* till aflöning åt en uppsyningsman och förevisare vid landtbruksakademiens utställning af landtbruksredskap m. m. äfvensom till utställningslokalens städning samt för putsning och vidmakthållande af expositionsartiklarna *och dels* till beredande af lämplig lokal för uppställning och förevisning af akademiens samlingar, minskas med 1,500 kronor eller till 7,000 kronor,

dels bevilja, såsom bidrag till uppförande å landtbruksakademiens *experimentalält af en ny museibyggnad*, ett anslag af 50,000 kronor samt däraf på extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 25,000 kronor;

dels ock medgifva, ej mindre att förenämnda tre, under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar» nu uppförda anslag å tillhopa 8,500 kronor, finge, nedsatta till 7,000 kronor, under samma anslagstitel uppföras under gemensam benämning »landtbruks- och fiskerimuseerna vid landtbruksakademiens experimentalält», än äfven att berörda anslag å 7,000 kronor finge användas till inköp af modeller till landtbruksredskap, maskiner m. m. för ifrågavarande museer, till putsning och vidmakthållande af de i museerna uppställda föremålen, till aflöning åt föreståndare och förevisare vid samma museer samt till underhåll af museibyggnaden och museilokalerna äfvensom de senares uppvärmning och städning, med rätt därjämte för Eders Kungl. Maj:t att medgifva, att af samma anslag finge för gäldande af ränta och amortering å det lån å 42,000 kronor, som landtbruksakademien beslutit att för museibyggnadens uppförande ur akademiens egna fonder upptaga, ärligen, intill dess lånet slutamorterats, användas högst 2,520 kronor.

Då de på tre särskilda ställen belägna lokaler, i hvilka landtbruks- och fiskerimuseerna för det närvarande äro inrymda, enligt hvad i statsrådsprotokollet meddelats, befinna sig i ett synnerligen otillfredsställande skick samt äro för ändamålen otjänliga och därjämte eldfarliga, anser Riksdagen andra lokaler böra beredas för förvaring af dessa museers samlingar, hvilkas bevarande och förkofran utan tvifvel bör lända jordbruks- och fiskerinäringarna till afsevärdt gagn; och synes detta behof på lämpligaste sätt tillgodoses genom att, på sätt Eders

Kungl. Maj:t föreslagit, en särskild museibyggnad uppföres å landtbruksakademiens experimentalfält. Mot den i statsrådsprotokollet angifna kostnaden för en sådan byggnad har Riksdagen icke heller haft något att erinra, liksom Riksdagen äfven funnit sig böra godkänna Eders Kungl. Maj:ts förslag om att ett extra anslag å 50,000 kronor må, såsom bidrag till byggnadskostnaden, å extra stat beviljas. Härvid vill dock Riksdagen uttala den förutsättning, att hvad i öfrigt för byggnadens bekostande erfordras skall af landtbruksakademien tillskjutas dels med de särskildt för detta ändamål donerade medel till belopp af 20,000 kronor och dels genom upplåning af minst 42,000 kronor ur akademiens egna fonder.

Beträffande det afdrag å de till akademien nu utgående årsanslag, som bör föranledas af ifrågavarande byggnadsanslags beviljande, yttrar departementschefen till statsrådsprotokollet, att det är svårt att bestämma detta afdrags storlek. Riksdagen har också vid beräkningen däraf kommit till en annan siffra än den af Eders Kungl. Maj:t angifna. Förutom indragning af statsbidraget å 400 kronor från anslaget till fiskerinäringens understöd, har Eders Kungl. Maj:t föreslagit minskning med 1,500 kronor å de tre anslag, tillsammans 8,500 kronor, hvilka från anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar» hittills utgått för inköp och utställning af modeller till landtbruksredskap, maskiner m. m. äfvensom till hyresersättningar. Denna minskning har Riksdagen emellertid ansett lämpligen böra bestämmas till 2,000 kronor, motsvarande ränta efter 4 procent å det begärda statsanslaget till museibyggnaden. Härigenom skulle berörda tre anslag, mot hvilkas sammanförande och användning, på sätt Eders Kungl. Maj:t ifrågasatt, Riksdagen icke haft något att erinra, komma att tillhoppa utgöra 6,500 kronor.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt och under uttalande af den mening, att, efter beviljande af ifrågavarande anslag, några ytterligare kostnader för ofvan omförmälda samlingars flyttande, uppställande, vård och framtida komplettering icke böra drabba statsverket, får Riksdagen anmäla, att Riksdagen på det sätt bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, att Riksdagen, under förutsättning att hvad som utöfver 50,000 kronor erfordras för uppförande, enligt i statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 12 januari innevarande år angifna ritningar och kostnadsförslag, å landtbruksakademiens experimentalfält af en ny museibyggnad tillskjutes af akademien med de särskildt för ändamålet donerade medlen och genom upplåning af minst 42,000 kronor ur akademiens egna fonder, samt under villkor ej

mindre att det till landtbruksakademien för det under akademiens in-seende och förvaltning ställda fiskerimuseets underhåll samt till musei-lokalens uppvärmning, städning och förevisning för allmänheten från anslaget till fiskerinäringens understöd nu utgående statsbidrag å 400 kronor från och med år 1904 upphör att utgå, än äfven att från samma tid de tre anslag å tillhopa 8,500 kronor, hvilka under anslagstiteln »befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar» blifvit beviljade *dels* för inköp af modeller till landtbruksredskap, maskiner m. m., *dels* till aflöning åt en uppsyningsman och förevisare vid landtbruksakademiens utställning af landtbruksredskap m. m., äfvensom till utställningslokalens städning samt för putsning och vidmakthållande af expositionsartiklarna *och dels* till beredande af lämplig lokal för uppställning och förevisning af akademiens samlingar, minskas med 2,000 kronor eller till 6,500 kronor,

dels beviljat, såsom bidrag till uppförande å landtbruksakademiens experimentalfält af en ny museibygnad, ett anslag af 50,000 kronor samt däraf på extra stat för år 1904 anvisat ett belopp af 25,000 kronor;

dels *ock* medgifvit, ej mindre att förenämnda tre, under anslags-titeln »befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar» nu uppförda anslag å tillhopa 8,500 kronor, må, nedsatta till 6,500 kronor, under samma anslagstitel uppföras under gemensam benämning »landtbruks- och fiskerimuseerna vid landtbruksakademiens experimental-fält», än äfven att berörda anslag å 6,500 kronor må användas till inköp af modeller till landtbruksredskap, maskiner m. m. för ifråga-varande museer, till putsning och vidmakthållande af de i museerna uppställda föremålen, till aflöning åt föreståndare och förevisare vid samma museer samt till underhåll af museibygnaden och musei-lokalerna äfvensom de senares uppvärmning och städning, med rätt därjämte för Eders Kungl. Maj:t att medgifva, att af samma anslag må, för gäldande af ränta och amortering å det lån å 42,000 kronor, som landtbruksakademien beslutit att för museibygnadens uppförande ur akademiens egna fonder upptaga, årligen, intill dess lånet slutamor-terats, användas högst 2,520 kronor.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att höja assi-stentens vid statens entomologiska anstalt aflöning med 1,000 kronor, eller från 1,000 kronor till 2,000 kronor, samt att höja anslaget till nämnda anstalts underhåll och drift med 600 kronor, eller från 1,500 kronor till 2,100 kronor.

förhållande ännu mindre tillstyrka någon nedsättning i det nu utgående anslagsbeloppet.

I anslutning till den mening departementschefen sålunda uttalat, finner Riksdagen någon nedsättning i berörda anslag nu icke böra äga rum.

Skiften och afvittringar.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att dels medgifva, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjänsten under år 1904 för afvittringslandtmätnarne i Västerbottens och Norrbottens län kunde komma att understiga 3,000 kronor för dem, som tillhörde första lönegraden, och 3,500 kronor för dem, som på grund af ålder i tjänsten åtnjöte arfvodesförhöjning, finge desse tjänstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken, dels ock för år 1904 åt föredraganden af afvittringsärendena i Norrbottens län samt till skrifbiträde åt honom bevilja en tillökning af 400 kronor i det åt honom anslagna belopp.

Med hänsyn till att lönetillökning åt föredraganden af afvittringsärendena i Norrbottens län samt till skrifbiträde åt honom under en följd af år beviljats med det äfven nu föreslagna beloppet, 400 kronor, har Riksdagen, vid det förhållande, att afvittringslandtmätnarne icke tillhört antalet af de tjänstemän, som för åren 1901 och 1902 erhållit dyrtidstillägg af de medel, Riksdagen för sådant ändamål beviljat, och då, enligt hvad departementschefen meddelat, grunderna för landtmätarnes inkomst af tjänsten icke läser komma under skärskådande af den utaf Eders Kungl. Maj:t den 3 oktober 1902 tillsatta löneregleringskommitté samt på de i statsrådsprotokollet i öfrigt anförda skäl, *dels* medgifvit, att de belopp, hvarmed inkomsterna af tjänsten under år 1904 för afvittringslandtmätnarne i Västerbottens och Norrbottens län kunna komma att understiga 3,000 kronor för dem, som tillhöra första lönegraden, och 3,500 kronor för dem, som på grund af ålder i tjänsten åtnjuta arfvodesförhöjning, må desse tjänstemän godtgöras af anslagen till storskiftes- och afvittringsverken, och *dels* för år 1904 åt föredraganden af afvittringsärendena i Norrbottens län samt till skrifbiträde åt honom beviljat en tillökning af 400 kronor i det åt honom anslagna belopp.

Af hvad i detta ärende förekommit finner Riksdagen framgå, att ökad arbetsbiträde åt föreståndaren för statens entomologiska anstalt är af behovet påkalladt, äfvensom att utvidgningen af anstaltens verksamhet betingar ökning i det till anstaltens underhåll och drift hittills utgående anslag; och då Riksdagen icke haft något att erinra mot de föreslagna beloppen för ifrågavarande anslagshöjningar, har Riksdagen *dels* höjt assistentens vid statens entomologiska anstalt aflöning med 1,000 kronor, eller från 1,000 kronor till 2,000 kronor, och *dels* höjt anslaget till nämnda anstalts underhåll och drift med 600 kronor, eller från 1,500 kronor till 2,100 kronor.

I anledning af hvad Riksdagen under punkterna 1 och 2 här-
ofvan beslutit skulle de ständiga utgifterna från ordinarie anslaget till befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar, i gällande riksstat upptaget till 175,000 kronor, däraf 119,800 kronor äro anvisade för vissa ändamål och återstoden finnes till Eders Kungl. Maj:ts disposition, komma att *dels* minskas med 2,000 kronor och *dels* ökas med 1,600 kronor samt sålunda en minskning i utgifter å 400 kronor komma att uppstå. Riksdagen anser emellertid icke, att detta förhållande bör föranleda rubbning i nämnda anslag, uti hvilket någon förändring icke blifvit vid innevarande riksdag föreslagen.

Vidare skulle, vid det förhållandet, att Riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts framställning under punkt 1 i fråga om upphörande af statsbidraget till fiskerimuseet, de årliga utgifterna från anslaget till fiskerinäringens understöd minskas med 400 kronor. Detta anslag är emellertid, enligt hvad departementschefen till statsrådsprotokollet meddelat, redan nu för sitt ändamål otillräckligt, till belysande hvaraf departementschefen erinrat, att hela 1902 års anslag disponerats och dessutom tillgång måst för ändamål, hvartill samma anslag bort komma till användning, beredas genom anlitan af eljest tillgängliga medel. Endast den omständigheten, att frågan om förändringar i fiskeriadministrationen vore under utredning och resultatet af denna syntes böra afvaktas, innan någon höjning af anslaget påkallades, hade därför afhållit departementschefen från att nu göra framställning i sådant syfte, och kunde departementschefen under sådant

Utflyttningshjälp efter skiften.

4:o). I en inom Riksdagen väckt motion har föreslagits, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kungl. Maj:t anhålla, det Eders Kungl. Maj:t ville efter nödig utredning låta utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i 1 § af kungl. kungörelsen den 27 september 1861, att beräkningsgrunden för lämnande af utflyttningsbidrag af statsmedel vid laga skifte måtte blifva mera rättvis och tidseuig än den nu gällande, och själfva bidragen bättre afpassade efter behovet.

Till stöd för berörda förslag har uti motionen anförts följande:

»Genom kungl. kungörelsen den 27 september 1861 angående understöd af allmänna medel till utflyttningar i följd af laga skiften samt inom Stora Kopparbergs län verkställda storskiftesförrättningar äro de belopp bestämda, som vid laga skiftesförrättningar skola af statsmedel utgå till utflyttande delägare. Uti § 1 stadgas sålunda: »För hvarje särskildt bebyggt hemman eller hemmansdel samt för utjord, om den för sig är särskildt skattlagd och bebyggt, hvars innehafvare vid laga skifte, eller ock vid sådant storskifte inom Stora Kopparbergs län, som med bidrag af allmänna medel verkställas, blifvit ålagd att utflytta alla sina åbyggnader, skall, när skiftet blifvit fastställt, samt därest hemmanet, hemmansdelen eller utjorden ej förut undergått enskifte eller laga skifte, eller ock storskifte jämlikt tredje punkten i kungl. kungörelsen den 18 februari 1859 om ändrade föreskrifter i afseende på besuttenhet och skiftesväsendet i Stora Kopparbergs län, understöd till utflyttningen erhållas af allmänna medel, såsom gifva, nämligen:

för hemman eller hemmansdel, innehållande, efter förmedling räknadt,

under samt t. o. m. $\frac{1}{16}$ mantal	r:mt	r:dr	75,—
därför t. o. m. $\frac{1}{8}$ „	„	„	112,50
„ „ $\frac{1}{4}$ „	„	„	150,—
„ „ $\frac{1}{2}$ „	„	„	187,50
öfver „ $\frac{1}{2}$ „	„	„	225,—
för utjord	„	„	75,—.

Inom sådant skifteslag i Stora Kopparbergs län, där mantalsindelning icke äger rum, skall understödet, ehvad hemmanet eller hemmansdelen är med flera eller färre hus försedd, beräknas till hälften af hela den uppskattade utflyttningskostnaden, dock ej i något fall utöfver 225 rdr.»

Emot otidsenligheten i dessa stadganden kunna berättigade anmärkningar göras. Hemmantalet har aldrig varit någon tillförlitlig värdemätare för jordegendom, och dess olämplighet såsom sådan har under årens lopp framträdt allt skarpare, hvarför det ock numera i de flesta fall öfvergifvits. De oegentligheter och orättvisor, till hvilka det kan gifva anledning, äro väl kända. Enhvar med landsbygdens förhållanden förtrogen person är säkerligen i tillfälle att kunna framvisa talrika fall, där inom samma ort hemman med höga mantal äro mindre värda än andra med lägre, och snart sagdt oräkneliga exempel på hemman med lika mantal, men betydligt växlande värden. Man kan såsom en allmängiltig regel fastslå, att storleken af ett hemmans behöfliga åbyggnad bestämmes af hemmanets afkastning från åker och äng, icke af dess hemmantal, men då nämnda afkastning i sin ordning är i första rummet beroende af den odlade eller till äng brukade markens areal, hvilken kan högst betydligt variera för olika hemman, bör det vara tydligt, att hemmantalet icke är lämpligt såsom beräkningsgrund för byggnadsbidrag.

Härtill kan ytterligare läggas, att kostnaderna för utflyttningar äro beroende dels på de utflyttade husens storlek och beskaffenhet, dels på afståndet till den nya byggnadsplatsen och terrängens lämplighet för bebyggande, dels äfven på i orten gällande pris å arbete och materialier, och man kan väl icke om någon af dessa omständigheter säga, att den står i inre samband med hemmantalet.

Det är icke svårt att finna en annan, naturlig och därför äfven rättvisare och bättre beräkningsgrund, nämligen den, *att utflyttningsbidraget bör utgöra en viss andel af den beräknade kostnaden*. I åberopade kungl. kungörelse är denna princip redan erkänd och delvis tillämpad, nämligen vid bestämmande af utflyttningsbidragen efter storskiftena i Kopparbergs län, där inga hemmantal förekomma. Där stadgas, att bidraget skall »beräknas till hälften af hela den uppskattade utflyttningskostnaden, dock ej i något fall utöfver 225 rdr». Det synes då icke vara mycket som hindrar att taga steget fullt ut och tillämpa denna redan erkända princip öfver hela landet.

De bidrag, som enligt åberopade paragraf tillerkännas utflyttande skiftesdelägare, fastställdes till sin storlek för 42 år sedan. Förhållandena voro då mycket olika mot nu. Penningens värde var större, priserna å arbete och materialier vida lägre, och därjämte var den odlade jordens areal långt mindre än nu, hvarför icke heller så stora byggnader behöfdes. Tager man skälig hänsyn till dessa ändrade förhållanden, är det påtagligt, att statsbidraget, från början njuggt tillmätt, numera

måste vara alldeles otillräckligt. Hur litet denna utgift tynger på statskassan, framgår af den från kungl. statskontoret lämnade uppgiften, att det af staten lämnade utflyttningsbidraget för hela riket under år 1901 uppgick till endast 11,401 kronor 97 öre. En med förhållandena väl förtrogen person har för mig uppgifvit, att inom Kalmar län utflyttningskostnaden för de vanligen förekommande och ingalunda öfverflödiga byggnaderna vid ett fjärdedels mantal af medelstorlek bruka beräknas till 1,000 å 1,200 kronor. För min del tror jag, att summan behöfver fördubblas, men äfven om man stannar vid det lägsta och uppenbarligen otillräckliga beloppet af 1,000 kronor, måste man väl erkänna, att i förhållande härtill det bestämda statsbidraget, 150 kronor, är för litet. Om kostnaden för flyttningen vore den enda eller hufvudsakliga, som drabbar skiftesdelägarne, eller om staten bidroge med någon del af den egentliga skifteskostnaden, ginge det väl ändå an, men här äger det egendomliga förhållandet rum, att en hel tjänstemannakår, kommissionslandtmätarne, uteslutande aflönas af den skiftesbehöfvande och skiftessökande jordägareklassen, inom hvilken de mindre hemmansägare med ringa ekonomisk bärkraft utgöra det stora flertalet. Kan det under sådana förhållanden anses vara för mycket begärdt, att staten bidrager med halfva kostnaden för utflyttningen?

Det kan väl icke förnekas, att det ligger i statens eget intresse att påskynda jordens skiftande, ty så länge ägorna äro oskiftade, är det för innehafvarne omöjligt att sköta dem rationellt eller att inlåta sig på större odlingsföretag, i följd hvaraf stora vidder få ligga oodlade, till skada icke blott för ägarne, utan äfven för staten. Exempel på de mest olidliga förhållanden i fråga om ägornas läge och splittring kunna utan svårighet framdragas. Jag skulle kunna namngifva en hemmansägare i Kalmar län, ägare till $\frac{1}{3}$ mantal, hvilken har sina ägor spridda på *ett hundratre* olika ställen och hvilkens ständiga bekymmer det är att icke glömma att så och skörda några af dessa småbitar. När jordägare lefva under så besvärliga förhållanden, kan det synas underligt, att de ej skynda sig att begära laga skifte, men det, som afhåller dem därifrån, är den stora kostnaden och den ringa hjälp, de få af staten. Kostnaden är i själfva verket så stor, att det fordras en god förtröstan på egen bärkraft och ganska mycket mod, innan någon vågar trotsa sina grannars misshag genom att begära laga skifte. Huru förhållandena äro i Norrland, där hela oskiftade byar hellre säljas till bolagen, än delägarne våga inlåta sig på ett laga skifte med däraf följande ekonomisk ruin för många, må här blott antydast.

Inom de flesta delar af landet finnes ännu mycken oskiftad jord. Af landtmäteristyrelsens underdåniga berättelse för år 1901, tab. 7, ses dess fördelning på de olika länen, bland hvilka Kopparbergs och Kalmar intaga den ogynnsammaste ställningen. Skall skiftesverket forigå lika sakta som hittills, komma för det förra länet att åtgå omkring 350 år och för det senare omkring 60 år, innan det blir färdigt. Äfven dessa siffror tala för behofvet af ett kraftigare understödande af skiftesverket.»

Då, på sätt sålunda anförts, de i kungl. kungörelsen den 27 september 1861 fastställda grunder för erhållande af understöd utaf allmänna medel till utflyttningar i följd af laga skiften synas vara otidsenliga och en lämpligare norm för detta understöds utgående torde böra sökas, får Riksdagen anhålla, att Eders Kungl. Maj:t täcktes låta efter nödig utredning utarbета och för Riksdagen framlägga förslag till sådan ändring i 1 § af kungl. kungörelsen den 27 september 1861, att beräkningsgrunderna för lämnande af utflyttningsbidrag utaf allmänna medel vid laga skifte må varda lämpade efter nu rådande förhållanden.

Öfriga ordinarie anslag.

5:o) Af hvad redan anförts framgår, att någon förändring i de ofvan omförmälda ordinarie anslagen icke af Riksdagens förenämnda beslut föranledes; och då beträffande de öfriga ordinarie anslagen under denna hufvudtitel icke ifrågasatts någon förändring, hafva samtliga ordinarie anslagen under nionde hufvudtiteln blifvit för år 1904 fastställda till samma belopp som i innevarande års riksstat.

Extra anslag.

För tillfälliga, förut icke omförmälda behof, hänförliga till nionde hufvudtiteln, hafva följande anslag beviljats.

Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanärningar.

6:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för höjning från 4,000 kronor till 6,000 kronor af det till enhvar af de inom Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län inrättade tre landbruksskolor utgående understöd af statsmedel, på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 6,000 kronor.

Då ifrågavarande skolors förändring från tvåårig till ettårig kurs visat sig medföra det därmed afsedda ändamål, har Riksdagen funnit sig böra medgifva den för den förändrade organisationens upprätthållande erforderliga anslagshöjningen, hvilken förut blifvit för åren 1902 och 1903 beviljad; hvadan Riksdagen, för höjning från 4,000 kronor till 6,000 kronor af det till en hvar af de inom Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län inrättade tre landtbruksskolor utgående understöd af statsmedel, å extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 6,000 kronor.

Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar.

7:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen såsom bidrag till bestridande af kostnaderna för *allmänna landtbruksmöten* på extra stat för år 1904 anvisat 7,500 kronor.

8:o) Vidare, och på grund af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, har Riksdagen till *prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten* för husdjur, redskap och maskiner samt ladugårdsprodukter, sädeslag och andra jordbruksalster å extra stat för år 1904 anvisat 12,500 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till underhåll af *åtta kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof* på extra stat för år 1904 anvisa 32,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot hvad Eders Kungl. Maj:t i förevarande afseende föreslagit, har alltså på extra stat för år 1904 anvisat, såsom bidrag till underhåll af åtta kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof — inom de orter, där landsting eller hushållningssällskap, hvar för sig eller i förening, förbundet sig att upprätta laboratorium och bekosta ej mindre lokal för detta, jämte bostad eller hyresmedel för kemist och assistent, än äfven aflöningen till dessa och laboratorietjänaren äfvensom årliga utgifterna för laboratoriets underhåll samt till inköp af böcker och inventarier för stationens behof — 4,000 kronor för hvarje station, eller tillhopa 32,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd *kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län* på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 11,250 kronor.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla hvad Eders Kungl. Maj:t i förevarande afseende föreslagit, har alltså såsom bidrag till underhåll af en för öfre Norrland afsedd kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län — under villkor att från länets landsting och hushållningssällskap eller eljest bidrag lämnas till anstaltens underhåll med sammanlagdt minst 6,750 kronor — på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 11,250 kronor.

11:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1904 till Eders Kungl. Maj:ts förfogande anvisa ett anslag af 10,000 kronor till *understöd åt frökontrollanstalter*.

På sätt i statsrådsprotokollet meddelas, har ifrågavarande anslag blifvit för åren 1887—1903 beviljadt med enahanda belopp, som det nu af Eders Kungl. Maj:t äskade; och har Riksdagen på extra stat för år 1904 till Eders Kungl. Maj:ts förfogande anvisat ett anslag af 10,000 kronor för att med högst 1,000 kronor för hvarje anstalt användas till understöd åt sådana frökontrollanstalter, som af landsting eller hushållningssällskap, hvart för sig eller i förening, understödjas med minst samma belopp som statsbidraget, och hvilka anstalter vilja underkasta sig de villkor och föreskrifter i afseende på analysmetoder och öfriga förhållanden, som af Eders Kungl. Maj:t fastställas.

12:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen jämväl för år 1904 till utbildande af en *elev i boskapsskötsel och mejerihushållning* på extra stat anvisat 1,000 kronor.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att medgifva, att hvad vid utgången af år 1902 återstod oanvänt af det utaf Riksdagen för anställande af en torfingeniör på extra stat för år 1902 anvisade anslag af 8,750 kronor måtte under innevarande år för enahanda ändamål användas, äfvensom att, för *anställande af en torfingeniör och en torfassistent*, på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 11,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utaf detta belopp förskottvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 700 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har Riksdagen *dels* medgifvit, att hvad vid utgången af år 1902 återstod oanvänt af det utaf Riksdagen för anställande af en torfingeniör på extra stat för år 1902 anvisade anslag af 8,750 kronor må under innevarande år för enahanda ändamål användas, *och dels* för anställande af en torfingeniör och en torfassistent, på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 11,200 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utaf detta

belopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 700 kronor.

14:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom hos Riksdagen framställda förslag har Riksdagen till understöd åt *Svenska mosskultur-föreningen* på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 15,000 kronor.

15:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att såsom bidrag till *åtgärder för höjande af det mindre jordbruket* på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 50,000 kronor.

Riksdagen, som ansett det vara af största vikt, att åtgärder vidtagas till det mindre jordbrukets utveckling och till uppväckande af småbrukarnes intresse och sträfvanden i sådant syfte, samt trott sig finna, att hvad Eders Kungl. Maj:t i detta afseende ifrågasatt, innefattande penningpris och premielån vid premieringarne samt bidrag till studieresor äfvensom understöd till kontrollföreningarne, bör vara ägnadt att i afsevärd grad främja det åsyftade målet, har alltså, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag, på extra stat för år 1904 beviljat ett anslag af 50,000 kronor, såsom bidrag till åtgärder för höjande af det mindre jordbruket.

16:o) Med bifall till hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit har Riksdagen till *anställande af en statskonsulent i svinskötsel* på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 5,000 kronor.

17:o) Vidare har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att till anställande af en statskonsulent i *fjäderfäskötsel* på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 5,000 kronor.

I sammanhang med denna framställning har Riksdagen till behandling förehaft en inom Riksdagen väckt motion, däri föreslagits, att Riksdagen, med ändring af hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit uti § 15 under nionde hufvudtiteln i årets statsverksproposition med afseende på statskonsulent i *fjäderfäskötsel* samt anslag till en sådan, måtte bevilja ett anslag för år 1904 utaf 5,000 kronor att användas till understöd och uppmuntran af *fjäderfäskötseln* samt äggförsäljningsföreningar i riket, hvarvid medlen efter ansökan skulle utdelas till de hushållningssällskap, som visat sig på ett eller annat sätt understödja ifrågavarande binäring till jordbruket.

Riksdagen finner visserligen önskligt, att åtgärder vidtagas för *fjäderfäskötseln*s upphjälpande, men Riksdagen anser tvifvelaktigt, huruvida detta mål kan vinnas genom tillsättande, på sätt Eders Kungl.

Maj:t föreslagit, af en statskonsulent i fjäderfäskötsel. Riksdagen håller nämligen före, att de för en sådan konsulent afsedda medel skulle kunna på ett mera verksamt sätt användas till fjäderfäafvelns befrämjande, och är böjd för att i detta afseende ansluta sig till det i ofvanberörda motion framställda förslag i hvad det afser medlens användande till understöd och uppmuntran af fjäderfäskötseln och sålunda äfven till bidrag åt fjäderfäafvelsföreningar. Riksdagen anser emellertid, att Eders Kungl. Maj:t bör lämnas fria händer att af det äskade anslaget lämna understöd, där sådant bäst och lämpligast kan befordra utvecklingen af ifrågavarande gren af landthushållningen, samt har därför, med anledning af Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning och den i ämnet väckta motionen, på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 5,000 kronor till *fjäderfäafvelns befrämjande*.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, för fortsättande under år 1904 af de *geologiska undersökningarna* och utgifvande af därpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, bevilja å extra stat för samma år ett anslag af 96,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning, har, för fortsättande under år 1904 af de geologiska undersökningarna och utgifvande af därpå grundade kartor, afhandlingar och uppsatser, på extra stat för samma år beviljat ett anslag af 96,000 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, såsom bidrag till bildande och upprätthållande af *afvelscentra för nötboskap*, på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 9,000 kronor.

Med bifall härtill har Riksdagen, såsom bidrag till bildande och upprätthållande af afvelscentra för nötboskap, på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 9,000 kronor.

Hästaafvelns förbättrande.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till bestridande af *kostnader för byggnader och anläggningar vid Flyinge hingstdepå* på extra stat för år 1904 anvisa en anslag af 81,500 kronor.

Då Riksdagen finner de af Eders Kungl. Maj:t föreslagna anordningarna vid Flyinge hingstdepå af förhållandena påkallade, har Riks-

dagen till bestridande af kostnader för byggnader och anläggningar vid Flyinge hingstdepå, på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 81,500 kronor.

Befrämjande af husslöjden.

21:o) Med anledning af hvad Eders Kungl. Maj:t i ämnet föreslagit, har Riksdagen jämväl för år 1904 på extra stat anvisat *dels*, till *anställande af en andre instruktör i husslöjd*, 2,000 kronor och *dels* såsom *personligt ålderstillägg till andre instruktören Jonas Wallander*, därest han fortfarande i denna egenskap med godt vitsord tjänstgör, 1,000 kronor, eller tillhopa 3,000 kronor.

Fiskerinäringens understöd.

22:o) I punkterna 20 och 21 under nionde hufvudtiteln har Eders Kungl. Maj:t föreslagit Riksdagen att, till stationerande jämväl under annan tid af året än vintermånaderna af ett *armeradt ångfartyg vid rikets kuster för åstadkommande af ordning och skydd vid fiskets bedrifvande*, å extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 25,000 kronor samt att, till *förhyrande af en fiskeångare* för utförande genom svenska hydrografisk-biologiska kommissionen af fiskeförsök, å extra stat för år 1904 anvisa ett belopp af 32,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att innevarande år af detta belopp för ändamålet förskjuta 16,000 kronor af tillgängliga medel.

På grund af hvad i detta ärende förekommit har Riksdagen, med bifall till hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, *dels* till stationerande jämväl under annan tid af året än vintermånaderna af ett armeradt ångfartyg vid rikets kuster för åstadkommande af ordning och skydd vid fiskets bedrifvande å extra stat för år 1904 anvisat ett belopp af 25,000 kronor och *dels* till förhyrande af en fiskeångare för utförande genom svenska hydrografisk-biologiska kommissionen af fiskeförsök å extra stat för år 1904 anvisat ett belopp af 32,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att innevarande år af detta belopp för ändamålet förskjuta 16,000 kronor af tillgängliga medel.

23:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att, till *utförande af hydrografisk-biologiska undersökningar af de Sverige omgifvande hafven*, på extra stat för år 1904 bevilja 24,300 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har Riksdagen, till utförande af hydrografisk-biologiska undersökningar af de Sverige omgifvande hafven, på extra stat för år 1904 beviljat *dels*, till omkostnader för tiden från och med den 1 maj 1904 till och med den 30 april 1905, 19,200 kronor *och dels*, till täckande af Sveriges andel i kostnaderna för en internationell hydrografisk-biologisk centralanstalt med laboratorium för tiden från och med den 22 juli 1904 till och med den 21 juli 1905, 5,100 kronor eller sålunda tillsammans 24,300 kronor.

24:o) I anledning af Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen af det för höjande af *fonden för fiskerinäringens befrämjande* beviljade anslag af 500,000 kronor anvisat på extra stat för år 1904 100,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, såsom bidrag till *anordnande af undervisningskurser i navigation för bohuslänske fiskare*, på extra stat för år 1904 anvisa ett anslag af 2,250 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har Riksdagen såsom bidrag till anordnande af undervisningskurser i navigation för bohuslänske fiskare, under förutsättning att Göteborgs och Bohus läns hushållningssällskap och landsting för ändamålet bidraga med tillsammans 2,000 kronor, på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag af 2,250 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att låta utaf nämnda belopp förskottsvis under innevarande år af tillgängliga medel utanordna 1,125 kronor.

Arfvoden åt amanuenser och extra biträden å domänstyrelsens skogsafdelning.

26:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning har Riksdagen, till *arfvoden åt amanuenser och extra biträden å domänstyrelsens skogsafdelning*, på extra stat för år 1904 beviljat ett anslag af 6,100 kronor.

Den lokala förvaltningen af statens jordbruksdomäner.

27:o) Med bifall till hvad Eders Kungl. Maj:t föreslagit, har Riksdagen på extra stat för år 1904 anvisat, till *aflöning åt domänintendenter* och för *uppehållande af domängöromålen hos länsstyrelserna*, 43,200 kronor samt till *reskostnader vid domänförvaltningen* såsom förslagsanslag 40,585 kronor.

Beredande af ökade extra lärarekrafter vid skogsinstitutet.

28:o) Med anledning af Eders Kungl. Maj:ts i ämnet gjorda framställning har Riksdagen, till *beredande af ökade extra lärarekrafter vid skogsinstitutet*, på extra stat för år 1904 anvisat ett belopp af 5,000 kronor.

Vägenderhållet på landet.

29:o) På grund af Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag har Riksdagen på extra stat för år 1904 anvisat, för *bestridande af statsverkets andel i kostnaden för vägenderingar*, såsom förslagsanslag, 50,000 kronor.

Förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att på extra stat för år 1904 till *förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen* bevilja ett anslag af 50,000 kronor.

Emot Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning har Riksdagen icke haft annat att erinra, än att, *då* behållningen å de af Riksdagen för åren 1898—1902 för ifrågavarande ändamål anvisade medel, enligt hvad departementschefen till statsrådsprotokollet upplyst, kan antagas belöpa sig till omkring 45,000 kronor, *då* utgifterna från anslaget år 1902 utgjort omkring 60,000 kronor *och då* för innevarande år för ändamålet anvisats 50,000 kronor, Riksdagen ansett till fyllest, att detta anslag för år 1904 bestämmes till 40,000 kronor, hvarigenom för åren 1903 och 1904 komme att för detta ändamål kunna disponeras tillsammans omkring 135,000 kronor, eller omkring 67,500 kronor för hvardera året, utgörande omkring 7,500 kronor mera än som för år 1902 åtgått.

Riksdagen har alltså på det sätt bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, att Riksdagen på extra stat för år 1904 ställt till Eders Kungl. Maj:ts förfogande ett anslag af 40,000 kronor, att användas till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen.

Allmänna arbeten af beskaffenhet att deras utförande kontrolleras af väg- och vattenbyggnadsstyrelsen.

31:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att, till *understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd*, på extra stat för år 1904 bevilja 500,000 kronor, hvarjämte Eders Kungl. Maj:t föreslagit, att i afseende å detta anslag finge gälla de villkor och bestämmelser, som i statsrådsprotokollet omförmälles.

Enligt återopade statsrådsprotokollet har departementschefen erinrat, att de nu gällande allmänna villkor och bestämmelser för erhållande och tillgodonjutande af statsbidrag till frostminskningsföretag samt angående kontrollen därå, att fastställda planer varda vid arbetenas utförande följda, innehölles i Riksdagens skrifvelser den 15 mars 1899 (n:o 17) och den 15 maj 1902 (n:o 118) och vore till allmänhetens kännedom meddelade genom kungl. kungörelser den 29 mars 1899 och den 6 juni 1902 (Svensk Författningssamling 1899, n:o 21, och 1902, n:o 82).

Riksdagen har *dels* för år 1904 ställt till Eders Kungl. Maj:ts förfogande, till understödjande, medelst anslag utan återbetalningsskyldighet, af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd, 500,000 kronor *och dels* bifallit Eders Kungl. Maj:ts förslag om, att i afseende å sistnämnda anslag må gälla de villkor och bestämmelser, som i statsrådsprotokollet öfver jordbruksärenden den 12 januari 1903 omförmålas.

Afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län.

32:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning har Riksdagen, till bestridande af kostnader för *afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län*, på extra stat för år 1904 anvisat ett anslag å 150,000 kronor.

33:o) I öfverensstämmelse med hvad Eders Kungl. Maj:t i ämnet föreslagit, har Riksdagen, för bestridande af kostnader för *reglering af flottleder i Norrbottens, Västerbottens och Kopparbergs län*, anvisat ett extra anslag för år 1904 å 100,000 kronor äfvensom medgifvit, att de afgifter, som läggas å flottningen, må för enahanda ändamål disponeras.

Skogsodlingens befrämjande.

34:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att för *skogsodlingens befrämjande* för år 1904 bevilja ett extra anslag af 70,000 kronor.

Riksdagen har för skogsodlingens befrämjande för år 1904 beviljat ett extra anslag af 70,000 kronor, att ställas till Eders Kungl. Maj:ts förfogande för att i mån af tillgång tilldelas landsting och hushållningssällskap, som understödja enskilde skogsodlare genom tillhandahållande af skogsfrö och plantor till billigt pris eller beredande af kostnadsfritt biträde vid skogsodlingsarbeten, dock med villkor, att statsbidrag icke må till något län utgå med högre belopp än det, hvarmed landsting och hushållningssällskap tillsammans eller ettdera af dem till ändamålet bidragit, ej heller till högre belopp än 4,000 kronor för hvarje landstingsområde, äfvensom att efter årets utgång redogörelse öfver användningen af de af staten samt af landstingen och hushållningssällskapen lämnade bidragen af vederbörande afgifves till Eders Kungl. Maj:ts befallningshafvande i länet.

Inköp af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark.

35:o) Eders Kungl. Maj:t har vidare föreslagit Riksdagen att för *inköp af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark* på extra stat för år 1904 bevilja ett belopp af 170,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att beloppet under innevarande år förskottsvis af under händer varande medel utanordna.

Riksdagen har, med anledning af det utaf Riksdagen i skrifvelse den 20 maj 1902 lämnade medgifvande därtill, att vissa delar af den till kronopark inköpta egendomen Bona i Östergötlands län finge från och med den 14 mars 1904 upplåtas till anordnande af en af staten inrättad tvångsuppfostringsanstalt, på extra stat för år 1904 anvisat för inköp af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark ett belopp af 170,000 kronor, med rätt för Eders Kungl. Maj:t att beloppet under innevarande år förskottsvis af under händer varande medel utanordna.

Ersättning för af statskontoret gjorda förskott.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit Riksdagen att till *betäckande af åtskilliga af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter* anvisa å extra stat för år 1904 ett anslag af 116,615 kronor.

Till statsrådsprotokollet har departementschefen med afseende å denna anslagsfråga anfört följande.

»Enligt hvad statskontoret anmält, har nämnda ämbetsverk förskjutit följande belopp, hvilka torde böra anmälas till ersättande af Riksdagen under nionde hufvudtiteln, nämligen:

till godtgörande af kostnader för landtmäteriförrättningar å åtskilliga kronans domäner	kronor	12,393: 30
„ ersättning till vissa boställshafvare och en krono- arrendator för saknad afkomst af exproprierad jord	„	2,342: 77
„ godtgörande af kostnader för vissa kronoegen- domars deltagande i vattenafledningsföretag ..	„	8,584: 04
„ ersättning af öfverbyggnad å indragna boställen	„	55,769: 12
„ ersättning för till statsverket afträdda åbygg- nader å indraget boställe	„	9,272: 20
„ byggnadsersättning, enligt nådiga brefvet den 29 maj 1891, åt skogstorpåre å kronoparker i Norrbottens län	„	16,000: —
„ gäldande af svenska kronans andel i kostnaderna för fiskeritillsynen under år 1902 vid regala laxfisket i Torne älf	„	2,350: —
„ gäldande af vägskatt för år 1901 för samma laxfiske	„	752: 99
„ gäldande af vägskatt för år 1901 för till stats- verket indragna frälseräntan af hemmanet $\frac{3}{8}$ mantal Sundersbol n:o 1 i Uppsala län	„	1: 12
„ godtgörande af kostnad för vård af Sala hyttas vattensystem för tiden från och med den 16 juli 1898 till och med den 5 november 1899, enligt nådiga brefvet den 13 december 1901	„	343: 79
„ gäldande af hyra för tiden från och med den 1 oktober 1900 till och med den 30 april 1902 för lokal åt Västernorrlands läns landtmäterikon- tor, enligt nådiga brefvet den 15 juni 1900	„	1,800: —
„ kostnader, på grund af nådiga brefvet den 28 september 1900, för deltagande från Sveriges sida i en hydrografisk-biologisk konferens i Kristiania	„	928: 65
„ bidrag, på grund af nådiga brefvet den 25 maj 1900, för fortsatt uppehållande under två år af en mejeriskola i Norrbottens län	„	6,000: —

eller tillhopa kronor 116,537: 98.

Med iakttagande af grundsatsen om anslags bestämmande till jämnt tal af kronor samt för jämnande af hufvudtitelns slutsumma, hemställer jag, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå Riksdagen

att, till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, anvisa på extra stat för år 1904 ett anslag af 116,615 kronor.»

Riksdagen har, till betäckande af ofvan omförmälda, af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter, anvisat på extra stat för år 1904 ett anslag af 116,615 kronor.

Dyrtidstillägg.

37:o) Eders Kungl. Maj:t har slutligen under punkten 37 i denna hufvudtitel föreslagit Riksdagen att, till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet öfver finansärenden den 12 januari 1903 angifna grunder, af *dyrtidstillägg* för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante i jordbruksdepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli samt till jordbruksdepartementet hörande ämbetsverk och kårer, å extra stat för år 1904 anvisa, såsom förslagsanslag, ett belopp af 85,000 kronor.

På sätt Riksdagen i särskild skrifvelse anmält, har Riksdagen, med anledning af denna Eders Kungl. Maj:ts framställning, för beredande af dyrtidstillägg för innevarande år åt en del tjänstemän och betjante i jordbruksdepartementets afdelning af Eders Kungl. Maj:ts kansli jämte därtill hörande ämbetsverk, kårer och stater, på extra stat för år 1904 anvisat såsom förslagsanslag ett belopp af 85,000 kronor att utbetalas under iakttagande, att för beräkning af dyrtidstillägget skola gälla de i ofvannämnda skrifvelse omförmälda villkor.

Stockholm den 20 maj 1903.

Med undersåtlig vördnad.

Bil.

Ordinarie anslagen under

Jordbruks-

Departementschefen
Departementets afdelning af Kungl. Maj:ts kansli
Landtbruksstyrelsen
Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar (däraf ett <i>förslagsanslag</i> å mannaskolor)
Odlingshjälp åt krononybyggare, <i>förslagsanslag</i>
Landtbruksingenjörer och deras biträden
Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar
Länsveterinärer och veterinärstipendiater
Hästafvelns förbättrande, <i>reservationsanslag</i> (däraf särskildt 100,000 kronor till prisbelöningar Till förekommande och hämmande af smittosamma sjukdomar bland husdjuren, <i>förslagsanslag</i>
Befrämjande af husslöjden
Fiskerinäringens understöd
Domänstyrelsen
Skogsväsendet:	
<i>Bestämdt anslag:</i>	
För skogsstaten
» statens skogsläroverk
<i>Förslagsanslag:</i>	
Till ålderstillägg åt skogsstaten och skogsinstitutets lärarepersonal
<i>Reservationsanslag:</i>	
Till enskilda skogsundervisningen
» kronoskogarnes förvaltning och befrämjande af skogsväsendet i allmänhet

Litt. A.

riksstatens Nionde hufvudtitel.

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på <i>förelag</i> .				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
departementet.								
.....	17,000	—	—	—	—	—	—	17,000
.....	46,200	—	—	—	—	—	—	46,200
.....	31,800	—	—	—	—	—	—	31,800
15,000 kronor till understöd åt landt-								
.....	270,600	—	—	—	—	—	—	270,600
.....	4,500	—	—	—	—	—	—	4,500
.....	49,500	—	—	—	—	—	—	49,500
.....	175,000	—	—	—	—	—	—	175,000
.....	59,700	—	—	—	—	—	—	59,700
för hästar)	158,550	—	1,070	—	—	—	—	159,620
.....	30,000	—	—	—	—	—	—	30,000
.....	25,000	—	—	—	—	—	—	25,000
.....	42,000	—	—	—	—	—	—	42,000
.....	94,000	—	—	—	—	—	—	94,000
.....	645,608: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	55,000: —	700,608: —	—	—	—	—	—	—
.....	—	100,000: —	—	—	—	—	—	—
.....	5,600: —	—	—	—	—	—	—	—
.....	1,599,792: —	1,605,392: —	2,406,000	—	—	—	—	2,406,000
Transport	3,409,850	—	1,070	—	—	—	—	3,410,920

Till belöningar för rofdjurs dödande, <i>förslagsanslag</i>	
Landtmäteristaten	
Skiften och afvittringar, <i>reservationsanslag</i>	
Utflyttningshjälp efter skiften, <i>förslagsanslag</i>	
Rikets allmänna kartverk	
Gästgifvares friheter	
Bidrag till skjutsentreprenader, <i>förslagsanslag</i>	
Färjor och färjekarlar	
Bidrag till vägunderhållet på landet, <i>förslagsanslag</i>	
Fattigvården i Stockholm och landsorten	
Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	
Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	
Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ,	
Skrifmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>	
Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	

	Anvisning i kontant.		Indelning och därmed jämförlig anvisning, på förslag.				Summa.	
			Friheter.		Ersättningar.			
	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.	Kronor.	ö.
Transport	3,409,850	—	1,070	—	—	—	3,410,920	—
	12,000	—	—	—	—	—	12,000	—
	89,200	—	—	—	—	—	89,200	—
	63,000	—	—	—	—	—	63,000	—
	50,000	—	—	—	—	—	50,000	—
	178,600	—	—	—	—	—	178,600	—
	10,665	—	6,635	—	1,664	—	18,964	—
	250,000	—	—	—	—	—	250,000	—
	354	—	25	—	—	—	379	—
	600,000	—	—	—	—	—	600,000	—
	9,564	—	—	—	—	—	9,564	—
	75,000	—	—	—	—	—	75,000	—
	43,598	—	—	—	—	—	43,598	—
	31,639	—	—	—	—	—	31,639	—
	16,736	—	—	—	—	—	16,736	—
	10,000	—	—	—	—	—	10,000	—
Summa	4,850,206	—	7,730	—	1,664	—	4,859,600	—

Bil. Litt. B.

Extra ordinarie anslagen under riksstatens Nionde hufvudtitel.

	Kronor	ö.
Jordbruksdepartementet.		
<i>Undervisningsanstalter för jordbruk och landtmannanäringar:</i>		
Till förhöjda understöd åt landtbruksskolorna i Västernorrlands, Västerbottens och Norrbottens län	6,000	—
<i>Befrämjande i allmänhet af jordbruk och landtmannanäringar:</i>		
Bidrag till uppförande å landtbruksakademiens experimentalfalt af en ny museibygnad	25,000	—
» till bestridande af kostnaderna för allmänna landtbruksmöten	7,500	—
Till prisbelöningar vid allmänna landtbruksmöten för husdjur, redskap, maskiner m. m.	12,500	—
Bidrag till underhåll af åtta kemiska stationer för jordbrukets och näringarnas behof	32,000	—
» till underhåll af en för öfre Norrland afsedd kemisk-växtbiologisk anstalt inom Norrbottens län	11,250	—
Till understöd åt frökontrollanstalter	10,000	—
» utbildande af en elev i boskapskötsel och mejerihushållning	1,000	—
För anställande af en torfingeniör och en torfassistent	11,200	—
Till understöd åt svenska mosskulturföreningen	15,000	—
Bidrag till åtgärder för höjande af det mindre jordbruket	50,000	—
Till anställande af en statskonsulent i svinskötsel	5,000	—
» fjäderfäafvelns befrämjande	5,000	—
För de geologiska undersökningarna	96,000	—
Bidrag till bildande och upprätthållande af afvelscentra för nötboskap	9,000	—
	290,450	—
Transport	296,450	—

	Kronor	ö.
Transport	296,450	—
<i>Hästafvelns förbättrande:</i>		
Till bestridande af kostnader för byggnader och anläggningar vid Flyinge hingstdepå	81,500	—
<i>Befrämjande af husslöjden:</i>		
Till anställande af en andre instruktör i husslöjd och personligt ålderstillägg till andre instruktören Jonas Wallander	3,000	—
<i>Fiskerinäringens understöd:</i>		
Till stationerande af ett armeradt ångfartyg vid rikets kuster för åstadkommande af ordning och skydd vid fiskets bedrivande	25,000: —	
» förhyrande af en fiskeångare för utförande genom svenska hydrografisk-biologiska kommissionen af fiskeförsök	32,000: —	
» utförande af hydrografisk-biologiska undersökningar af de Sverige omgivande hafven	24,300: —	
För höjande af fonden för fiskerinäringens befrämjande Bidrag till anordnande af undervisningskurser i navigation för bohuslänske fiskare	100,000: —	
	2,250: —	183,550 —
<i>Domänstyrelsen:</i>		
Till arvoden åt amanuenser och extra biträden å domänstyrelsens skogsafdelning	6,100: —	
» aflöning åt domänintendenter och för uppehållande af domängöromålen hos länsstyrelserna	43,200: —	
» resekostnader vid domänförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	40,585: —	89,885 —
<i>Skogsinstitutet:</i>		
Till beredande af ökade extra lärarekrafter vid skogsinstitutet	5,000	—
<i>Vägunderhållet på landet:</i>		
Till bestridande af statsverkets andel i kostnaden för vägdelningar, <i>förslagsanslag</i>	50,000	—
Transport	709,385	—

	Kronor	ö.
Transport	709,385	—
<i>Diverse anslag:</i>		
Till förekommande och hämmande af tuberkelsjukdomar hos nötkreaturen	40,000: —	
» understödjande af sådana myrutdikningar och vattenaftappningar, hvilkas ändamål är att minska frostländigheten för närliggande bygd	500,000: —	
» afdikningar å kronans skogar i de norrländska länen och i Kopparbergs län	150,000: —	
» reglering af flottleder i Norrbottens, Västerbottens och Kopparbergs län	100,000: —	
» skogsodlingens befrämjande	70,000: —	
» inköp af skogbärande eller till skogsodling tjänlig mark	170,000: —	
» betäckande af åtskilliga af statskontoret förskottsvis bestridda utgifter	116,615: —	
» beredande af dyrtidstillägg för år 1903 åt en del tjänstemän och betjante i jordbruksdepartementet samt därtill hörande ämbetsverk och kårer, <i>förslagsanslag</i>	85,000: —	
Summa	1,231,615	—
	1,941,000	—